

Anklagemyndighedens behandling af sager om procesbevillinger

1. Indledning

Ansøgninger om tilladelse til i en straffesag at anke eller kære en landsretsafgørelse til Højesteret (tredjeinstanssager) behandles af Procesbevillingsnævnet. Nævnet behandler ligeledes ansøgninger om tilladelse til at anke en byretsdom til landsretten i det omfang, der ikke er fri appeladgang (andeninstanssager). Tilladelse kan meddeles, hvis sagen eller kæremålet er eller angår spørgsmål af principiel karakter, eller særlige grunde i øvrigt taler derfor.

For at sikre en ensartet og hurtig sagsbehandling fastsættes der i denne meddelelse retningslinier for behandlingen af disse sager. Retningslinierne er drøftet med Procesbevillingsnævnet.

2. Tredjeinstanssager

2.1. Anklagemyndigheden søger om tilladelse

Landsrettens domme i straffesager kan kun ankes til Højesteret med Procesbevillingsnævnets tilladelse, jf. retsplejelovens § 932, stk. 1. Det samme gælder kendelser og andre beslutninger afsagt af landsretten i kæresager eller under behandling af en ankesag, jf. retsplejelovens § 973 og § 968 a, stk. 1. Ansøgning om tilladelse til anke eller kære skal indgives til Procesbevillingsnævnet inden 14 dage efter dommens, kendelsens eller beslutningens afsigelse, jf. retsplejelovens § 932, stk. 2, og § 968 a, stk. 2.

Ansøgninger skal være modtaget hos Procesbevillingsnævnets sekretariat senest ved udløbet af sekretariatets kontortid, den dag fristen udløber. Er denne dag en lørdag, søndag eller en anden helligdag, skal ansøgningen være sekretariatet i hænde senest den forudgående arbejdsdag. Sekretariatet har kontortid mandag til fredag fra kl. 9.00 til kl. 15.00.

Ansøgninger til Procesbevillingsnævnet om tredjeinstansbevilling indgives i alle tilfælde af Rigsadvokaten eller efter aftale med Rigsadvokaten. Statsadvokaterne sender i relevante sager en indstilling til Rigsadvokaten med en fremstilling af sagens nærmere omstændigheder og en nærmere redegørelse for de retlige spørgsmål, herunder med oplysning om, hvorfor sagen eller kæremålet kan anses for egnet til en yderligere prøvelse ved Højesteret. Så vidt muligt drøftes en ansøgning telefonisk med Rigsadvokaten, inden en indstilling udarbejdes.

Det er muligt i særlige tilfælde inden 14 dages-fristens udløb at indgive en foreløbig ansøgning til Procesbevillingsnævnet, som snarest muligt følges op af en endelig udtalelse fra Rigsadvokaten.

Byrettens og landsrettens afgørelser vedlægges tillige med relevante sagsakter ved fremsendelsen til Rigsadvokaten. I ankesager er der normalt kun behov for at medsende landsretsekstrakterne. I kæremålssager bør alene sagsakter, der har direkte betydning for kæremålet, medsendes.

På grund af den korte ansøgningsfrist skal indstillingen sendes til Rigsadvokaten snarest muligt og i god tid, inden ansøgningsfristen udløber, samt med tydelig angivelse om, at sagen haster.

2.2. Domfældte eller andre søger om tilladelse

I anke- og kæresager sender Procesbevillingsnævnet, hvis nævnet finder grundlag for at høre anklagemyndigheden, snarest muligt en kopi af ansøgningen med bilag til Rigsadvokaten med anmodning om en udtalelse. Høringsfristen vil som udgangspunkt være fastsat til 3 uger. Rigsadvokaten anmoder herefter statsadvokaten om en udtalelse, der skal være Rigsadvokaten i hænde senest 10 dage før, at 3 ugers-fristen udløber. Både Procesbevillingsnævnet og Rigsadvokaten vil i hastesager faxe høringsanmodningen m.v.

Rigsadvokaten underretter samtidig politikredsen om ansøgningen, således at det kan vurderes, om der er grundlag for helt eller delvis at standse fuldbyrdelsen.

Statsadvokaten skal som udgangspunkt ikke anmode politikredsen om en udtalelse, medmindre der er særlige grunde til, at politikredsen bør afgive en udtalelse. I kæresager bør der formentlig oftere indhentes en sådan udtalelse på grund af kredsens større kendskab til kæremålet og den sag, som kæremålet vedrører. Dette gælder dog ikke, hvis statsadvokaten har opnået fuldt kendskab til sagen i forbindelse med landsretsbehandlingen.

Ved fremsendelsen af udtalelsen til Rigsadvokaten vedlægger statsadvokaten byrettens og landsrettens afgørelser samt relevante sagsakter. I ankesager er der normalt kun behov for at medsende landsretsekstrakterne. I kæremålssager bør alene sagsakter, der har direkte betydning for kæremålet, medsendes. Udtalelsen fra statsadvokaten skal i alle tilfælde indeholde en fremstilling af sagens nærmere omstændigheder og indenretlige behandling og en begrundet indstilling til de retlige spørgsmål, som ansøgningen rejser. I kæresager bør sagsfremstillingen både indeholde en omtale af selve straffesagen og af de processuelle spørgsmål.

Rigsadvokaten fremsender en kopi af anklagemyndighedens udtalelser til ansøgeren eller dennes advokat.

Hvis der ikke foretages høring af anklagemyndigheden, rekvirerer Procesbevillingsnævnet i ankesager landsretsekstrakterne direkte fra statsadvokaten. I kæresager rekvireres relevante akter direkte fra politikredsen. Ekstrakter eller akter fremsendes hurtigst muligt direkte til Procesbevillingsnævnet.

Hvis ansøgningsfristen på 14 dage er overskredet, vurderer Procesbevillingsnævnet, om ansøgningen, trods fristoverskridelsen, giver anledning til at indhente en udtalelse fra anklagemyndigheden.

Indgives en ansøgning ved en fejl til politikredsen eller statsadvokaten, videresendes ansøgningen straks direkte til Procesbevillingsnævnet uden afgivelse af en udtalelse, og uden at sagens akter medsendes.

3. Andeninstanssager

3.1. Anklagemyndigheden søger om tilladelse

Efter retsplejelovens § 902, stk. 1, kan anklagemyndigheden kun anke en byretsdom, når der efter loven kan idømmes andre offentligretlige følger end bøde eller konfiskation for lovovertrædelsen. Procesbevillingsnævnet kan efter retsplejelovens § 903, stk. 1, tillade anke af domme, der ikke kan ankes efter § 902, stk. 1, hvis sagen er af principiel karakter, eller særlige grunde i øvrigt taler for det. Ansøgningsfristen er 14 dage, jf. § 903, stk. 2.

Ansøgninger skal være modtaget hos Procesbevillingsnævnets sekretariat senest ved udløbet af sekretariatets kontortid, den dag fristen udløber. Er denne dag en lørdag, søndag eller en anden helligdag, skal ansøgningen være sekretariatet i hænde senest den forudgående arbejdsdag. Sekretariatet har kontortid mandag til fredag fra kl. 9.00 til kl. 15.00.

Ansøgninger til Procesbevillingsnævnet om andeninstansbevilling sendes i alle tilfælde af statsadvokaten eller efter aftale med statsadvokaten. Politikredsen sender i relevante sager en indstilling til statsadvokaten med en fremstilling af sagens nærmere omstændigheder og en nærmere redegørelse for de retlige spørgsmål, herunder hvorfor sagen i givet fald anses for egnet til en yderligere prøvelse ved landsretten. Byrettens dom vedlægges tillige med relevante sagsakter.

På grund af den korte ansøgningsfrist skal indstillingen sendes til statsadvokaten snarest muligt og i god tid, inden ansøgningsfristen udløber samt med tydelig angivelse om, at sagen haster.

3.2. Domfældte søger om tilladelse

Tiltalte kan efter retsplejelovens § 902, stk. 2, kun anke, når tiltalte har givet møde i byretten og er idømt 1) mere end 20 dagbøder, 2) en bøde på over 3.000 kr., 3) konfiskation af genstande af tilsvarende værdi eller 4) andre offentligretlige følger.

Hvis Procesbevillingsnævnet finder grundlag for at høre anklagemyndigheden, sender nævnet snarest muligt en kopi af ansøgningen med bilag til statsadvokaten med anmodning om en udtalelse. Høringsfristen vil som udgangspunkt være fastsat til 3 uger. Statsadvokaten anmoder herefter

ter politikredsen om en udtalelse, der skal være statsadvokaten i hænde senest 10 dage før, at 3 ugers fristen udløber.

Ved fremsendelsen af udtalelsen til statsadvokaten vedlægges politikredsen byretsdommen samt relevante sagsakter. Udtalelsen fra statsadvokaten skal i alle tilfælde indeholde en fremstilling af sagens nærmere omstændigheder og en begrundet indstilling til de retlige spørgsmål, som ansøgningen rejser.

Statsadvokaten sender en kopi af anklagemyndighedens udtalelser til ansøgeren eller dennes advokat.

Hvis der ikke foretages høring af anklagemyndigheden, rekvirerer Procesbevillingsnævnet om nødvendigt sagens akter direkte fra politikredsen. Akter fremsendes hurtigst muligt direkte til Procesbevillingsnævnet.

Hvis ansøgningsfristen på 14 dage er overskredet, vurderer Procesbevillingsnævnet, om ansøgningen, trods fristoverskridelsen, giver anledning til at indhente en udtalelse fra anklagemyndigheden.

Indgives en ansøgning ved en fejl til politikredsen eller statsadvokaten, videresendes ansøgningen straks direkte til Procesbevillingsnævnet uden afgivelse af en udtalelse, og uden at sagens akter medsendes.

4. Særlig hastende sager

I sager af særligt hastende karakter, f.eks. sager om varetægtsfængslinger, bør al korrespondance så vidt muligt ske pr. fax. Frister for afgivelse af udtalelser vil i disse tilfælde være væsentligt kortere end normalt. Sådanne sager bør prioriteres i sagsbehandlingen.

5. Ophævelse af tidligere forskrifter

Det i RM 3/2002 under afsnit P om Procesbevillingsnævnet anførte ophæves.

Jørgen Steen Sørensen